Graditeljska baština Preloga: tragovi prošlosti za gradnju budućnosti

Tajana Štefok

Primjena digitalnih izvora Topoteke u obrazovnim i kulturnim programima Dana europske baštine 2025.

Učenici Srednje škole Prelog uključili su se u obilježavanje manifestacije *Dani europske baštine 2025.* uz stručnu podršku nastavnica Valentine Pirc Mezga, Tajane Štefok i Željke Ivančok Varga. Ova EU kulturna manifestacija slavi bogatstvo i raznolikost baštine, a u Hrvatskoj se obilježava već trideset godina u okviru projekta Ministarstva kulture i medija RH. Kao platforma susreta nacionalnih kulturnih i obrazovnih institucija, Dani europske baštine postali su neizostavan i važan događaj koji okuplja stručnjake iz svijeta umjetnosti, arhitekture, baštine, povijesti i drugih područja.

S obzirom na ovogodišnju temu „Graditeljska baština", učenici su sudjelovali u nizu istraživačkih i prezentacijskih zadataka, nazvavši ovogodišnji projekt „Tragovi prošlosti za gradnju budućnosti".

Cilj projekta bio je povezati nastavni sadržaj geografije, hrvatskog jezika i povijesti s lokalnim okruženjem te kod učenika razvijati kritičko mišljenje, istraživačke i digitalne kompetencije. Sudjelovanjem u projektnim aktivnostima učenici razvijaju i kompetencije samoreguliranog učenja i timske suradnje čime se potiče njihova aktivna uloga u odgojno-obrazovnom procesu.

Podijeljeni u parove započeli su istraživanje odabranih lokacija posjetom Knjižnici i čitaonici Grada Preloga gdje ih je knjižničarka Maja Lesinger upoznala s resursima iz zavičajne zbirke. Tijekom istraživanja koristili su stručnu literaturu, arhivske izvore i fotografski materijal te analizirali promjene na povijesnim građevinama usporedbom starih i suvremenih fotografija. Stare fotografije odabranih zgrada učenici su preuzeli iz bogatih zbirki izvora Topoteke Međimurje i Topoteke Prelog dok su novije fotografije izradili na terenu. Posebnu su pozornost posvetili promjenama u namjeni i funkciji zgrada tijekom povijesti.

Učenici su istražili povijest i značaj niza prepoznatljivih građevina u Prelogu među kojima su izdvojili sljedeće: zgradu nekadašnje Državne pučke škole (danas Srednja škola Prelog), prelošku kulu, Župnu crkvu sv. Jakoba ap. st., zgradu pošte, zgradu bivše solane, Gradsku kavanu Lovac, zgradu veletrgovca Viktora Kramarića (Glavna 31, 33, 35) te zgradu nekadašnje Donjomeđimurske štedionice.

Rezultate istraživanja učenici su predstavili u obliku izložbe otvorene za javnost koja je obuhvatila kratke informativne tekstove i usporedne fotografske prikaze nekadašnjeg i

INFO

Virtualna izložba „Graditeljska baština Preloga: Tragovi prošlosti za gradnju budućnosti" dostupna je na: https://www.emaze.com/@ALFCTCWRC/gallery

BIBLIOGRAFIJA

Kalšan, V. (2015). Pregled povijesti Grada Preloga od 1848. do 1945. godine. U D. Feletar (ur.), 750 godina grada Preloga (1264.–2014.): Povijesno-geografska monografija (str. 225). Prelog.

Korunek, M. (2012). Utvrđivanje namjene građevine kružnog tlocrta u dvorištu župne crkve sv. Jakoba u Prelogu. Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske, 36, 83–90. Preuzeto s https://hrcak.srce.hr/129545 (pristupljeno 9. 12. 2024.)

Petrić, H. (2015). Iz povijesti Preloga i okolice od razvijenog srednjeg vijeka do sredine 19. stoljeća. U D. Feletar (ur.), 750 godina grada Preloga (1264.–2014.): Povijesno-geografska monografija (str. 128–181). Prelog.

Štefan, A. (ur.) (2017). U službi Bogu i ljudima: Monografija u povodu 40. obljetnice svećeničkoga služenja Antuna Hoblaja u Župi svetoga Jakoba u Prelogu (str. 33–34). Prelog.

Vučetić, R. (2009). Trgovište Prelog – obilježja povijesnog razvoja. Radovi Instituta za povijest umjetnosti, 33, 179–190. Preuzeto s https://hrcak.srce.hr/65234 (pristupljeno 10. 9. 2025.)

IZVORI FOTOGRAFIJA

Arhiva Srednje škole Prelog

Topoteka Međimurje: https://medjimurje.topoteka.net/

Topoteka Prelog: https://prelog.topoteka.net/

današnjeg izgleda istraženih zgrada. Izložba je bila postavljena u prostorijama škole, a javnosti je dostupna i u online obliku na službenoj stranici Srednje škole Prelog.

Na temelju prikupljene građe učenici su odabrali ključne informacije za svoje usmeno izlaganje, a tijekom pripreme usredotočili su se na jasnoću, logičan slijed misli i prilagodbu sadržaja ciljanoj publici. Posebnu su pozornost posvetili povezivanju teorijskih spoznaja s vlastitim iskustvima, a korištenjem različitih oblika građe – od pisanih tekstova do multimedijskih sadržaja – obogatili su svoja izlaganja i povećali njihovu informativnu vrijednost.

Kao završni dio aktivnosti preuzeli su ulogu vodiča, predstavljajući drugim učenicima, nastavnicima i zainteresiranim građanima povijesne i kulturne znamenitosti Preloga. Vođenoj turi pridružio se i direktor Turističke zajednice Grada Preloga Marko Židov, koji je s interesom pratio izlaganja te pohvalio učenike zbog njihova angažmana u istraživanju i promociji zavičajne baštine.

Na taj su način pokazali kompetencije javnog nastupa, vještine kritičkog mišljenja, interpretacije kulturne baštine i građanske angažiranosti, istodobno osvješćujući važnost očuvanja lokalne graditeljske baštine kao dijela zajedničkog europskog identiteta. ■

Učenička izložba o graditeljskoj baštini Preloga

Najava aktivnosti projekta „Tragovi prošlosti za gradnju budućnosti" u programu manifestacije Dani europske baštine 2025.

Učenici i nastavnici Srednje škole Prelog, sudionici projekta „Tragovi prošlosti za gradnju budućnosti"

